

Бюджетна система

Кредити та кількість годин: Очна форма 4 ECTS; години: 24 лекційних, 32 практичних, 2 консультація, 62 самостійна робота; 2 консультація; екзамен
Заочна форма 4 ECTS; години: 6 лекційних, 6 практичних та 108 самостійна робота; екзамен

I. Опис навчальної дисципліни

Формування та функціонування бюджетної системи держави першочергово впливає на її розвиток, особливо в період реформ. Достатнє забезпечення дохідної частини бюджетів, ефективні методи бюджетного планування та прогнозування, оптимальний рівень оподаткування, напрямки використання коштів держави, напрями соціальної політики, достатній розподіл коштів між державним та місцевим рівнем – все це впливає на суспільство та розвиток країни в цілому. Тому дисципліна присвячена розумінню функціонування бюджетної системи, визначенню методів планування, прогнозування, виконання бюджетів, виявлення проблемних питань, пошуку актуальних напрямів реформування, визначення наслідків урядових рішень, з'ясування ефективності використання бюджетних коштів та фінансування бюджетних установ. Вивчаються методи планування фінансування бюджетної програми, бюджетної установи, визначення ефективності та їх звітування.

II. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни сформулювати знання з організації та функціонування бюджетної системи, проведення бюджетної політики; навчити аналізувати бюджетні рішення, прогнозувати зміни в економіці країни у зв'язку з напрямками бюджетної політики; виявляти наслідки змін та напрями необхідних реформ; планувати фінансування бюджетної програми і бюджетної установи, формувати звіти їх виконання.

Завдання навчальної дисципліни – розвинути та набути такі компетентності як:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК3. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК5. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

III. Результати навчання

Здобувачі освіти оволодіють такими програмними результатами:

ПРН4. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПРН5. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПРН7. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПРН14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПРН21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

За результатами навчання слухачі зможуть:

- будувати структурно-логічні схеми бюджетної системи, бюджетного устрою, механізмів управління ними;
- вміти знайти актуальну законодавчу базу, проаналізувати зміни;
- аналізувати склад бюджетів, тенденції у зв'язку зі змінами державної політики та виявляти наслідки цих змін;
- визначати бюджетні устрої держав;
- знати показники соціальної політики держави;
- оцінювати видатки бюджетів на соціальну сферу;
- виявляти можливості розвитку територій та напрями змін на місцевому рівні;
- використовуючи систему показників (в тому числі і міжнародних стандартів), визначити рівень боргової та бюджетної безпеки України; виявляти вплив інших політик держави;
- оцінювати вплив міжнародних ринків, організацій, співдружностей на бюджетну систему держави;
- визначити сутність бюджетної системи та її склад;
- характеризувати види бюджетної політики;
- розуміти термінологію бюджетної системи та політики;
- знати засади та методи бюджетного планування та прогнозування, бюджетного фінансування, збалансування бюджету;
- знати документацію бюджетного планування бюджетних установ;
- розуміти як плануються видатки бюджетної установи, зокрема нараховуються заробітні плати;
- аналізувати, структурувати та шукати шляхи подолання проблем бюджетних установ;
- працюючи в команді, продемонструвати знання з розробки проекту бюджетної програми;
- планувати видатки бюджетних установ та бюджетних програм;
- виявляти проблеми бюджетної сфери держави;
- прогнозувати зміни бюджетної політики держави;
- визначати напрями потрібних змін в бюджетній сфері України;
- виявляти проблеми бюджетного дефіциту та боргу держави;
- виявляти зв'язок з іншими підсистемами фінансової системи;
- розуміти склад бюджетного процесу та оцінювати його ефективність дії;
- знати доходи, видатків бюджетів, формування видатків на соціальну сферу;
- з'ясувати роль міжбюджетних відносин та місцевих бюджетів;
- заповнювати кошторисну документацію бюджетних установ;
- складати звітність бюджетної установи;
- пропонувати напрями змін в бюджетній політиці та державних рішеннях;

IV. Програма навчальної дисципліни (структура дисципліни)

№	Тема дисципліни
1	Бюджетний устрій та бюджетна система держави
2	Роль бюджету як фінансового плану та бюджетна політика
3	Система доходів та видатків, кредитування та фінансування бюджету
4	Бюджетний дефіцит і державний борг
5	Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання
6	Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку

7	Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу
8	Видатки бюджету на оборону та управління
9	Бюджетна безпека держави

